

10.6.2019

Laatija(t): T.T, H.H, S.M, K.S, J.V-L, P.K
 Hyväksyjä: PKVP johtoryhmä 10.6.2019
 Voimassaolo: toistaiseksi, päivitetään vuosittain tai toiminnan muuttuessa

Saattohoitopotilaiden oirehoito

OIRE-MITTARIT

Lääkärit tarvitsevat kivusta numeroarvon, jotta voivat hoitaa potilaan kipua ja muita oireita sekä määrätä oikeat lääkkeet oikeilla annoksilla.

- 1. NRS – kivun tai muun oireen** seurannan mittari silloin, kun potilas kykenee itse arvioimaan kipuaan.

Potilaalta kysytään: Miten voimakas oire on asteikolla 0 - 10?

0 = Ei yhtään kipua tai esim. pahoinvointia. **10** = pahin mahdollinen kipu tai esim. pahoinvointi.

- 2. PAINAD – kivun seurannan** mittari silloin, kun potilas ei kykene itse arvioimaan.

Kipua mitataan asteikolla 0-10.

Tarkkailtuasi potilasta, laske yhteen alla olevan taulukon avulla pisteet potilaan kivulle ja merkitse se lääkityksen seuranta lomakkeeseen.

Toista tarkkailu lääkkeen annon jälkeen ja merkitse pisteet taas tarvittaessa annettavan lääkityksen seuranta lomakkeeseen.

Mitä seurataan?	Pisteet		
	0	1	2
Hengitys	Normaali ja huomaamaton.	Ajoittain vaivalloista. Lyhyitä hyperventilaatiojaksoja.	Äänekästä ja vaivalloista. Pitkiä hyperventilaatiojaksoja.
Ääntely	Ei ääntelyä tai tyytyväinen ääntely.	Satunnaista vaikerointia tai voihketta. Valittavaa tai moittivaa, hiljaista puhetta.	Rauhatonta huutelua. Äänekästä vaikerointia, itku.
Ilmeet	Hymyilevä tai ilmeetön.	Surullinen, pelokas, tuima.	Irvistää.
Kehon kieli	Levollinen.	Kireä, ahdistunutta kävelyä tai levotonta liikehdintää.	Jäykkä, kädet nyrkissä, polvet koukussa. Pois vetämistä tai työntämistä, riuhtomista.
Lohduttaminen	Ei tarvetta lohduttamiseen.	Ääni tai kosketus kääntää huomion muualle tai tyynnyttää.	Lohduttaminen, huomion pois kääntäminen tai tyynnyttäminen ei onnistu.

10.6.2019

Laatija(t): T.T, H.H, S.M, K.S, J.V-L, P.K
 Hyväksyjä: PKVP johtoryhmä 10.6.2019
 Voimassaolo: toistaiseksi, päivitetään vuosittain tai toiminnan muuttuessa

Esimerkki siitä, kuinka saattohoidon oirelomake täytetään:

Pvm	Klo	Oire (PAINAD/NRS)	Lääke + määrä	Antoreitti	Vaikutuksen arviointi (PAINAD/NRS)	Antajan nimi
15.5.	8:30	Kipu (7)	Morfiini 5mg	sc	Auttoi (2)	Sh Sari Sairaanhoitaja
15.5.	10:00	Pahoinvointi	Primperan 10mg	sc	Ei auttanut	Sh Sari Sairaanhoitaja
15.5.	11:00	Pahoinvointi	Serenase 0,5mg	sc	Auttoi	Sh Sari Sairaanhoitaja
15.5.	19:00	Kipu (8)	Morfiini 5mg	sc	Ei auttanut (7)	Lh Leevi Lähihoitaja
15.5.	19:30	Kipu (7)	Morfiini 5mg	sc	Auttoi (1)	Lh Leevi Lähihoitaja

LÄÄKKEET: Potilaalle annetaan lääkettä kipuarvion ja lääkärin määräysten mukaan

Kipu tai hengenahdistus:

Oksikodoni (Oxycontin), morfiini (Dolcontin), hydromorfonni (Palladon)

Pitkävaikutteinen: depot tabletti vaikutus alkaa n. 1-1,5 tunnin kuluttua ja kestää n.12 tuntia.

Lyhytvaikutteinen: oraaliliuos / kapseli vaikutus alkaa 30-45 min. kuluttua ja kestää n. 4-5 tuntia.

Pahoinvointi: Metoklopramidi (esim.Primperan), haloperidoli (esim. Serenase)

Ahdistuneisuus, paniikki: Loratsepaami (esim. Ativan)

Limaisuus: Glykopyrroni (esim. Robinul)

Palliativinen sedaatio (ERITYISTILANTEISSA): Midatsolaami (Midazolam)

Hoivakodin lääkäri voi tarvittaessa konsultoida kotisairaalan lääkäriä puh 050 526 1398

IHONALAISEN KANYYLIN KÄYTTÖOHJE:

- Tarkista, että kanyyli on paikoillaan ja teipit hyvin kiinni.
- Pidä kanyylistä kiinni ja kierrä punainen tai valkoinen korkki pois.
- Laita lääkeruisku kanyyliin huolellisesti kiinni ja annostele lääke hitaasti.
- Odota hetki, ennen kuin poistat ruiskun.
- Laita korkki takaisin kanyyliin kiinni.
- Seuraa potilaan vointia ja kirjaa – auttoiko lääke.

LYHENTEET:

PAINAD – Pain Assessment in Advanced Dementia Scale, kipumittari

NRS – Numeral Rating Scale, numeerinen kipuasteikko

p.o. - suun kautta

s.c.- ihonalainen ruiske,

i.m. – lihaksensisäinen ruiske